Στήν ὑπόθεση 33/80

Renato Albini, πρώην ὑπάλληλος τῆς Ἐπιτροπῆς τῶν Εὐρωπαϊκῶν Κοινοτήτων καί ἄλλοι 9 πρώην ὑπάλληλοι τῆς ἐν λόγω Ἐπιτροπῆς, ἐκπροσωπούμενοι καί ἐπικουρούμενοι ἀπό τόν Raimondo Marini-Clarelli, δικηγόρο Ρώμης, μέ τόπο ἐπιδόσεως, στό Λουξεμβοῦργο, τό γραφεῖο τοῦ δικηγόρου Victor Biel, 18 A, rue des Glacis,

προσφεύγοντες,

κατά

Συμβουλιου των Ευρωπαϊκων Κοινοτητων, ἐκπροσωπουμένου ἀπό τόν νομικό του σύμβουλο John Carbery, μέ ἀντίκλητο στό Λουξεμβοῦργο τόν Douglas Fontein, διευθυντή τῆς νομικῆς ὑπηρεσίας τῆς Εὐρωπαϊκῆς Τράπεζας Ἐπενδύσεων, Kirchberg,

καί

Επιτροπης των Ευρωπαϊκων Κοινοτητων, ἐκπροσωπουμένης ἀπό τόν νομικό της σύμβουλο Joseph Griesmar καί ἀπό τόν Oreste Montalto, μέλος τῆς ἐν λόγω ὑπηρεσίας, μέ ἀντίκλητο στό Λουξεμβοῦργο, τόν Mario Cervino, κτίριο Jean Monnet, Kirchberg,

καθ' ὧν,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (πρῶτο τμῆμα)

συγκείμενο ἀπό τούς T. Koopmans, πρόεδρο τμήματος, A. O'Keeffe καί G. Bosco, δικαστές

γενικός εἰσαγγελεύς: F. Capotorti
γραμματεύς: J. A. Pompe, βοηθός γραμματεύς

ἐκδίδει τήν κατωτέρω

2142

ΑΠΟΦΑΣΗ

Περιστατικά

Τά περιστατικά τῆς ὑποθέσεως, τά αἰτήματα καί ἐπιχειρήματα πού ἀνεπτύχθησαν κατά τήν διάρκεια τῆς ἔγγραφης διαδικασίας συνοψίζονται ὡς ἑξῆς:

I — Πραγματικά περιστατικά καί ἔγγραφη διαδικασία

Ἡ παροῦσα ὑπόθεση ἐξετάζεται στό ἀκόλουθο κανονιστικό πλαίσιο:

Τό ἄρθρο 63 τοῦ κανονισμοῦ ὑπηρεσιακῆς καταστάσεως τῶν ὑπαλλήλων, ὅπως ἴσχυε ὡς τίς 31 Μαρτίου 1979, ὥριζε:

«Οἱ ἀποδοχές τοῦ ὑπαλλήλου ἐκφράζονται σέ βελγικά φράγκα. Καταβάλλονται στό νόμισμα τῆς χώρας, στήν ὁποία ὁ ὑπάλληλος ἀσκεῖ τά καθήκοντά του. Οἱ ἀποδοχές πού καταβάλλονται σέ νόμισμα διάφορο τοῦ βελγικοῦ φράγκου ὑπολογίζονται βάσει τῶν ἰσοτιμιῶν πού ἐδέχετο τό Διεθνές Νομισματικό Ταμεῖο τήν 1η Ἰανουαρίου 1965.»

Ἡ ἰσοτιμία αὐτή ἦταν 12,50 BF γιά 1 μάρκο Γερμανίας καί 8 BF γιά 100 λιρέτες Ἰταλίας.

Σύμφωνα μέ τό ἄρθρο 17 τοῦ παραρτήματος VII τοῦ κανονισμοῦ ὑπηρεσιακῆς καταστάσεως, ὑπάλληλος δύναται νά ζητήσει τήν τακτική ἤ κατ' ἐξαίρεση μεταφορά τμήματος τῶν ἀποδοχῶν του σέ χώρα ἐκτός αὐτῆς ὅπου ἀσκεῖ τά καθήκοντά του. Ἡ παράγραφος 4 τοῦ ἐν λόγω ἄρθρου, ὅπως ἴσχυε ὡς τίς 31 Μαρτίου 1979, ὥριζε ὅτι οἱ μεταφορές αὐτές πρέπει νά πραγματοποιοῦνται μέσω τοῦ ὀργάνου, στό ὁποῖο ὑπάγεται ὁ ὑπάλληλος, «βάσει τῆς ἐπισήμου τιμῆς συναλλάγματος πού ἰσχύει κατά τήν ἡμερομηνία τῆς μεταφορᾶς». Ὡς «ἐπίσημη τιμή συναλλάγματος» κατά τήν ἔννοια τῆς ἀνωτέρω διατάξεως ἐθεωρεῖτο ἡ τελευταία ἰσοτιμία πού ἐδέχετο τό ΔΝΤ καί ἡ ὁποία δέν εἶχε τροποποιηθεῖ ἀπό τήν 1η Νοεμβρίου 1969 (δηλαδή γιά παράδειγμα 13,66 BF πρός 1 μάρκο Γερμανίας).

Μετά τήν κατάργηση, τό 1971, τοῦ διεθνοῦς συστήματος τῶν σταθερῶν τιμῶν συναλλάγματος, στό ὁποῖο βασίζονται οἱ ἐν λόγω διατάξεις, οἱ ἰσοτιμίες αὐτές ἀντικατοπτρίζουν ὅλο καί λιγότερο τήν ἀγοραστική δύναμη τῶν οἰκείων νομισμάτων, καθώς καί τήν ἀξία τους στήν ἀγορά συναλλάγματος. Οἱ ὑπάλληλοι πού προέβαιναν σέ μεταφορές πρός χῶρες, τό νόμισμα τῶν ὁποίων ἀνετιμᾶτο σέ σχέση μέ τίς ἰσοτιμίες πού ἐκοινοποιοῦντο στό ΔΝΤ, εἶχαν κατ' αὐτόν τόν τρόπο τήν δυνατότητα — σέ σύγκριση μέ τίς μεταφορές πού πραγματοποιοῦνται ὑπό τίς συνήθεις συνθῆκες ἀγορᾶς — νά πραγματοποιοῦν κέρδη ἐπί τῆς τρεχούσης τιμῆς συναλλάγματος.

Σύμφωνα μέ τήν πρό τῆς 1ης Ἀπριλίου 1979 νομική κατάσταση, ὁ συντελεστής ἀναπροσαρμογῆς τοῦ ἄρθρου 64 τοῦ κανονισμοῦ ὑπηρεσιακῆς καταστάσεως, πού ἀντανακλᾶ τούς ὅρους διαβιώσεως στόν τόπο ὅπου ἀσκεῖ τά καθήκοντά του ὁ ὑπάλληλος, ἔπρεπε νά ἐφαρμόζεται ἐπί τοῦ συνόλου τῶν ἀποδοχῶν, συμπεριλαμβανομένου καί τοῦ τμήματος ἐκείνου τῶν ἀποδοχῶν πού μεταφέρεται σέ ἄλλη χώρα βάσει τοῦ ἄρθρου 17 τοῦ παραρτήματος VII. Τό γεγονός αὐτό εἶχε ὡς συνέπεια παράλληλη αὔξηση τοῦ συντελεστοῦ ἀναπροσαρμογῆς γιά τούς ὑπαλλήλους πού ὑπηρετοῦν σέ χῶρες ὅπως ἡ Ἰταλία, τό Ἡνωμένο Βασίλειο καί ἡ Ἰρλανδία, ὅπου τό νόμισμα εἶχε ὑποτιμηθεῖ σέ σχέση μέ τίς ἰσοτιμίες τοῦ ΔΝΤ, καί μείωση τοῦ συντελεστοῦ γιά τούς ὑπαλλήλους πού ὑπηρετοῦν σέ χῶρες, ὅπου τό νόμισμα εἶχε ἀνατιμηθεῖ σέ σχέση μέ τίς ἰσοτιμίες ΔΝΤ.

Οἱ συνταξιοῦχοι ἠδύναντο μέ τήν ἐν λόγω ρύθμιση νά ἀντλήσουν εἰδικά πλεονεκτήματα. Ἄν ἐδήλωναν ὅτι ἔχουν τήν κατοικία τους σέ χώρα μέ ὑποτιμημένο νόμισμα, ὁ συντελεστής ἀναπροσαρμογῆς, πού ἴσχυε γιά τήν ἐν λόγω χώρα, ἐφηρμόζετο ἐπί τῆς συντάξεώς τους σύμφωνα μέ τό ἄρθρο 82 παράγραφος 1 τοῦ κανονισμοῦ ὑπηρεσιακῆς καταστάσεως. Τό ἄρθρο 45 τοῦ παραρτήματος VIII τοῦ κανονισμοῦ ὑπηρεσιακῆς καταστάσεως τούς παρεῖχε τήν δυνατότητα εἰσπράξεως τῶν συντάξεων αὐτῶν στό ἰσχυρό νόμισμα τῆς χώρας καταγωγῆς τους ἤ τῆς ἕδρας τοῦ ὀργάνου στό ὁποῖο ὑπήγοντο. Τήν κατάσταση αὐτή ἐπέκρινε ὁ γενικός εἰσαγγελεύς Mayras μέ τίς προτάσεις του στήν ὑπόθεση 28/74 (*Gillet*, Rec. 1975, σ. 478).

Ἀπό τό 1974, ἡ Ἐπιτροπή ὑπέβαλε στό Συμβούλιο προτάσεις γιά τήν ἐξάλειψη τῶν ἀτελειῶν τῶν κανόνων πού ἰσχύουν σχετικά μέ τήν καταβολή συντάξεων καί μισθῶν, οἱ ὁποῖες προκύπτουν ἀπό τήν κατάργηση τοῦ διεθνοῦς συστήματος τῶν σταθερῶν τιμῶν συναλλάγματος.

Ἡ πρόταση κανονισμοῦ τοῦ Συμβουλίου περί τροποποιήσεως τοῦ κανονισμοῦ ὑπηρεσιακῆς καταστάσεως, τῆς 13ης Ἰουνίου 1974 (JO C 88, σ. 25), προέβλεπε νέα διατύπωση τοῦ ἄρθρου 17 παράγραφος 4 τοῦ παραρτήματος VII τοῦ κανονισμοῦ ὑπηρεσιακῆς καταστάσεως:

«Οἱ μεταφορές πού προβλέπονται στίς ἀνωτέρω παραγράφους 2 καί 3 πραγματοποιοῦνται βάσει τῶν ἰσοτιμιῶν πού ἀναφέρονται στό ἄρθρο 63 τελευταῖο ἐδάφιο τοῦ κανονισμοῦ ὑπηρεσιακῆς καταστάσεως. Στά μεταφερόμενα ποσά ἐφαρμόζεται ὁ συντελεστής πού προκύπτει ἀπό τήν σχέση μεταξύ τοῦ συντελεστοῦ ἀναπροσαρμογῆς τῆς χώρας, στό νόμισμα τῆς ὁποίας πραγματοποιεῖται ἡ μεταφορά, καί τοῦ συντελεστοῦ ἀναπροσαρμογῆς τῆς χώρας ὅπου ἀσκεῖ τά καθήκοντά του ὁ ὑπάλληλος.»

Τή 1η Ἀπριλίου 1977, ἡ Ἐπιτροπή ὑπέβαλε στό Συμβούλιο πρόταση κανονισμοῦ περί εἰσαγωγῆς τῆς εὐρωπαϊκῆς λογιστικῆς μονάδος (ΕΛΜ) στόν κανονισμό ὑπηρεσιακῆς καταστάσεως (JO C 99, σ. 5), ἡ ὁποία ἀπερρίφθη ἀπό τήν ἐπιτροπή τοῦ κανονισμοῦ ὑπηρεσιακῆς καταστάσεως πού εἶχε ἐπιληφθεῖ σχετικά. Τό Συμβούλιο ἔλαβε τήν γνώμη τοῦ Εὐρωπαϊκοῦ Κοινοβουλίου καί τήν γνωμοδότηση τοῦ Δικαστηρίου. Στό ψήφισμά του τῆς 7ης Ἰουλίου 1977 (JO C 183, σ. 55), τό Κοινοβούλιο ἐνέκρινε τήν πρόταση, λαμβάνοντας ὑπό σημείωση «τίς διαβεβαιώσεις τῆς Ἐπιτροπῆς ὅτι οἱ προτάσεις της δέν πρόκειται νά θίξουν καθόλου τήν πραγματική ἀξία τῶν ποσῶν πού καταβάλλονται στούς ὑπαλλήλους ὡς ἀποδοχές, συντάξεις καί ἀποζημιώσεις». Σέ συνεδρίαση, ὁ ὑπεύθυνος γιά τίς διοικητικές ὑποθέσεις ἐπίτροπος Tugendhat δήλωσε: «... στόχος τοῦ συστήματος πού καθιέρωσε ἡ Ἐπιτροπή εἶναι ἡ ἐπίτευξη χρηματιστηριακῆς οὐδετερότητος, νομίζουμε δέ ὅτι δύναται νά ἐπιτευχθεῖ ἰσότης ἀγοραστικῆς δυνάμεως. Ἐπιθυμοῦμε, πράγματι, οἱ ὑπάλληλοι τῆς Ἐπιτροπῆς ὡρισμένου βαθμοῦ, εἴτε ὑπηρετοῦν στίς Βρυξέλλες, στό Λουξεμβοῦργο, στό Λονδίνο εἴτε σέ ὁποιονδήποτε ἄλλον τόπο τῆς Κοινότητος, νά εἶναι σέ θέση νά ἀγοράζουν ἀκριβῶς τήν ἴδια ποσότητα ἀγαθῶν μέ ἐκείνη τοῦ συναδέλφου τους πού εἶναι ἐγκατεστημένος ἀλλοῦ ἐντός τῆς Κοινότητος ... Τό πρόβλημα τῶν μεταφορῶν ἀπασχολεῖ ἐπίσης τήν Ἐπιτροπή. Ἐπί τοῦ παρόντος ἐξετάζεται πρόταση τροποποιήσεως τοῦ κανονισμοῦ ὑπηρεσιακῆς καταστάσεως τῶν ὑπαλλήλων. Κατά τίς ἐκτιμήσεις μας, ἡ ἐν λόγω τροποποίηση πρέπει νά θεσπισθεῖ ὄχι ἀργότερα ἀπό τήν παροῦσα πρόταση κανονισμοῦ καί πιστεύω ὅτι ἐδῶ πρόκειται γιά ἕνα ἄλλο σημεῖο πού ἐστάθη ἀφορμή νά διατυπωθοῦν ὁρισμένες ἀνησυχίες».

Ἐπειδή τό Συμβούλιο δέν ἐψήφισε ὡς τό 1978 τήν ἀπό 6 Ὀκτωβρίου 1976 πρόταση κανονισμοῦ περί ἐφαρμογῆς τῆς (ΕΛΜ) εὐρωπαϊκῆς λογιστκῆς μονάδος ἐπί τῶν πράξεων τῶν ὀργάνων τῶν Κοινοτήτων

(JO C 271, σ. 5), ἡ Ἐπιτροπή κατέβαλε προσπάθεια, ὥστε νά ἐφαρμοσθοῦν οἱ συντελεστές μετατροπῆς τῶν ἀποδοχῶν τῶν ὑπαλλήλων, ὅπως προβλέπεται στήν πρόταση τῆς 1ης Ἀπριλίου 1977, λαμβάνοντας ὑπ' ὄψη τήν κατάσταση πού ἐδημιουργήθη κατ' αὐτόν τόν τρόπο. Σέ παράρτημα τῆς ἐκθέσεώς της τοῦ 1978 πού ἀφορᾶ τήν ἐτήσια ἐξέταση τοῦ ἐπιπέδου τῶν ἀποδοχῶν (DOC. COM (78) 673 τελικό τῆς 29ης Νοεμβρίου 1978), ἡ Ἐπιτροπή ἐπισυνῆψε τήν ἀκόλουθη κοινοποίηση πρός τό Συμβούλιο, χωρίς προηγουμένη διαβούλευση μέ τό Κοινοβούλιο, τό Δικαστήριο καί τήν ἐπιτροπή τοῦ κανονισμοῦ ὑπηρεσιακῆς καταστάσεως:

«... τό κείμενο τῶν δύο πρώτων ἐδαφίων τοῦ ἄρθρου 63 ἀντικαθίσταται ἀπό τό ἀκόλουθο κείμενο: «Οἱ ἀποδοχές τοῦ ὑπαλλήλου ἐκφράζονται σέ βελγικά φράγκα. Καταβάλλονται στό νόμισμα τῆς χώρας, στήν ὁποία ὁ ὑπάλληλος ἀσκεῖ τά καθήκοντά του. Οἱ ἀποδοχές πού καταβάλλονται σέ νόμισμα διάφορο τοῦ βελγικοῦ φράγκου ὑπολογίζονται βάσει τῶν τιμῶν συναλλάγματος πού χρησιμοποιοῦνται στήν ἐκτέλεση τοῦ γενικοῦ προϋπολογισμοῦ τῶν Κοινοτήτων ὅπως ἴσχυαν τήν ...» Ἡ Ἐπιτροπή ἐμμένει στήν θέσπιση ἐκ μέρους τοῦ Συμβουλίου, πρό τοῦ τέλους τοῦ ἔτους, τοῦ προαναφερθέντος ἄρθρου, καθώς καί τοῦ ἄρθρου 17 τοῦ παραρτήματος VII, ὅπως προκύπτει ἀπό τίς ἐργασίες τοῦ Συμβουλίου πού ἔγιναν στό πλαίσιο τῆς ἀναθεωρήσεως τοῦ κανονισμοῦ ὑπηρεσιακῆς καταστάσεως... (Ὁ) ... κανονισμός (πρέπει νά τεθεῖ σέ) ἰσχύ τήν 1η Ἰανουαρίου 1979 (καί νά εἶναι) ἐφαρμοστέος ἀπό τήν 1η Ἀπριλίου 1979. Πάντως, γιά τούς δικαιουμένους ἀποζημιώσεων συνταξιούχους, οἱ καθαρές χρηματικές παροχές τῶν ὁποίων ὑφίστανται μείωση λόγω τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ παρόντος συστήματος, ὁ κανονισμός δέν θά τύχει ἐφαρμογῆς πρίν ἀπό τήν 1η Ὀκτωβρίου 1979..».

Στίς 21 Δεκεμβρίου 1978, τό Συμβούλιο ἐθέσπισε τόν κανονισμό 3085/78, ὁ ὁποῖος τροποποιεῖ — ἰδίως ὅσον ἀφορᾶ τίς χρησιμοποιητέες νομισματικές ἰσοτιμίες — τόν κανονισμό 259/68 περί καθορισμοῦ τοῦ κανονισμοῦ ὑπηρεσιακῆς καταστάσεως καί τοῦ καθεστῶτος πού ἐφαρμόζεται ἐπί τοῦ λοιποῦ προσωπικοῦ τῶν Κοινοτήτων, καθώς καί τούς κανονισμούς 2530/72 καί 1543/73 περί θεσπίσεως ὡρισμένων εἰδικῶν μέτρων (JO L 369, σ. 6). Ὁ ἐν λόγω κανονισμός (3085/78) ἐπαναλαμβάνει τήν κοινοποίηση τῆς Ἐπιτροπῆς τῆς 29ης Νοεμβρίου 1978 καί, ὅσον ἀφορᾶ τόν συντελεστή ἀναπροσαρμογῆς πρός ὑπολογισμό τῶν μεταφερθέντων ποσῶν, τήν διατύπωση πού ἐχρησιμοποιήθη στήν πρόταση τῆς 1ης Ἀπριλίου 1977. Ὁρίζει τήν 1η Ἰουλίου 1978 ὡς ἡμερομηνία ἡ ὁποία πρέπει νά ληφθεῖ ὑπ' ὄψη γιά τόν ὑπολογισμό τῶν ἀποδοχῶν πού καταβάλλονται σέ νόμισμα διάφορο τοῦ βελγικοῦ φράγκου βάσει τῶν τιμῶν συναλλάγματος πού χρησιμοποιοῦνται στήν ἐκτέλεση τοῦ γενικοῦ προϋπολογισμοῦ τῶν Κοινοτήτων καί διευκρινίζει ὅτι ἡ ἀνωτέρω ἡμερομηνία τροποποιεῖται κατά τήν ἐτησία ἐξέταση τοῦ ἐπιπέδου τῶν ἀποδοχῶν.

Παράλληλα μέ τήν ἀναπροσαρμογή τῶν τιμῶν συναλλάγματος, τό Συμβούλιο, μέ τόν κανονισμό 3086/78 τῆς 21ης Δεκεμβρίου 1978 περί προσαρμογῆς τῶν συντελεστῶν ἀναπροσαρμογῆς πού ἐφαρμόζονται ἐπί τῶν ἀποδοχῶν καί συντάξεων τῶν ὑπαλλήλων καί τοῦ λοιποῦ προσωπικοῦ τῶν Εὐρωπαϊκῶν Κοινοτήτων καί ἐν συνεχείᾳ τῆς τροποποιήσεως τῶν διατάξεων τοῦ κανονισμοῦ ὑπηρεσιακῆς κατατάσεως περί τῶν τιμῶν συναλλάγματος πού χρησιμοποιοῦνται στήν ἐφαρμογή τοῦ κανονισμοῦ (JO L 369, σ. 8), ἐτροποποίησε τίς τιμές τῶν συντελεστῶν ἀναπροσαρμογῆς πού ἀντιστοιχοῦν στούς διαφόρους τόπους διορισμοῦ κατά τρόπο, ὥστε κάθε μόνιμος ὑπάλληλος (ἤ ἔκτακτος), ὁ ὁποῖος δέν ἤσκει τά καθήκοντά του στό Βέλγιο ἤ στό Λουξεμβοῦργο, νά βλέπει τίς ἀποδοχές του τοῦ Ἀπριλίου 1979 νά παραμένουν στό ἴδιο ἐπίπεδο μέ τίς ἀποδοχές τοῦ προηγουμένου μηνός. Πράγματι, ἐπειδή τό σημεῖο

άφετηρίας (ὕψος ἀποδοχῶν σέ δελγικά φράγκα) παραμένει ὑποθετικά ἀμετάβλητο, ὅσον ἀφορᾶ τίς πράξεις ἐκκαθαρίσεως, καί τό σημεῖο ἀφίξεως (ὕψος καταβολῆς σέ ἐθνικό νόμισμα), πρέπει κανονικά νά παραμένει ἴσο μέ τό πρῶτο, ἀπό τήν στιγμή κατά τήν ὁποία μιά ἀπό τίς παραμέτρους πού παρεμβάλλονται στήν ἐκκαθάριση θά ἐτροποποιεῖτο, θά συνέτρεχε λόγος προσαρμογῆς τῆς δευτέρας παραμέτρου (συντελεστής ἀναπροσαρμογῆς) ἔτσι ὥστε νά ἐξασφαλίζεται ἡ οὐδετερότης τῆς πράξεως.

Γιά τόν καθορισμό τοῦ συντελεστοῦ ἀναπροσαρμογῆς, πού προβλέπει τό ἄρθρο 64 τοῦ κανονισμοῦ ὑπηρεσιακῆς καταστάσεως, τό Συμβούλιο καί ἡ Ἐπιτροπή ἐφαρμόζουν, ἀπό τό 1967, τήν ἀκόλουθη διαδικασία συγκρίσεως τοῦ ἐπιπέδου τιμῶν μεταξύ τῶν Βρυξελλῶν καί τῶν διαφόρων ἄλλων τόπων διορισμοῦ. Ἡ Στατιστική Ὑπηρεσία τῶν ΕΚ συντάσσει τακτικά καί σέ συνεργασία μέ τίς ἁρμόδιες ἐθνικές ὑπηρεσίες πίνακες τιμῶν γιά τά ἐμπορεύματα καί τίς ὑπηρεσίες πού θεωροῦνται ὅτι ἀντιπροσωπεύουν τίς κατηγορίες τῶν ἐνδεικτικῶν δαπανῶν, στίς ὁποῖες ὑποβάλλονται τά νοικοκυριά τῶν ὑπαλλήλων στούς διαφόρους τόπους ὅπου οἱ τελευταῖοι ἀσκοῦν τά καθήκοντά τους. Γιά κάθε κατηγορία ὑπολογίζεται ἡ σχέση μεταξύ τῆς τιμῆς Βρυξελλῶν καί ἐκείνης πού ἐφαρμόζεται στήν πόλη, ἡ ὁποία λαμβάνεται ὡς βάση γιά τόν τόπο διορισμοῦ. Μέ τήν στάθμιση αὐτή εἶναι δυνατόν νά ὑπολογισθεῖ ἡ σχέση μεταξύ τῆς ἀγοραστικῆς δυνάμεως τῶν νομισμάτων τῶν χωρῶν ὅπου οἱ ὑπάλληλοι τῆς Κοινότητος ἀσκοῦν τά καθήκοντά τους. Ὁ δείκτης πού ὑπολογίζεται σύμφωνα μέ τή μέθοδο «Fisher» ἐκφράζει, πχ., τήν σχέση τιμῶν Βρυξελλῶν-Ρώμης καί Ρώμης-Βρυξελλῶν μέ ἕναν καί μόνον ἀριθμό. Ὁ ἀριθμός αὐτός χρησιμοποιεῖται γιά τούς συντελεστές ἀναπροσαρμογῆς ἐντός τῆς Κοινότητος, καθ' ὅσον ἐκφράζει τήν σχέση τῶν τιμῶν μεταξύ δύο πόλεων ὑπό ἀνατρέψιμη μορφή καί κατά συνέπεια ἐπιτρέπει ὄχι μόνον διμερεῖς, ἀλλά καί πολυμερεῖς συγκρίσεις τιμῶν. Σύμφωνα μέ τήν ἐν λόγω μέθοδο, ὁ συντελεστής ἀναπροσαρμογῆς ἀνευρίσκεται μέ διαίρεση τοῦ δείκτου «Fisher» πού ὑπολογίζεται κατά τόν τρόπο πού προανεφέρθη διά τῆς ἀντιστοίχου ἰσοτιμίας πού χρησιμοποιεῖται γιά τήν μετατροπή τῶν ἀποδοχῶν τῶν ὑπαλλήλων στό ἀντίστοιχο ἐθνικό νόμισμα σύμφωνα μέ τό ἄρθρο 63 τοῦ κανονισμοῦ ὑπηρεσιακῆς καταστάσεως. Τόν Ὀκτώβριο-Νοέμβριο τοῦ 1975 διενηργήθη σέ ὅλες τίς πρωτεύουσες τῆς Κοινότητος συγκριτική ἔρευνα τιμῶν.

Οἱ προσφεύγοντες, πού εἶναι πρώην ὑπάλληλοι τῆς Ἐπιτροπῆς καί ἔχουν λάβει τήν σύνταξή τους στήν Ἰταλία, ὑπέβαλαν ἐμπροθέσμως ἔνσταση κατά τήν ἔννοια τοῦ ἄρθρου 90 παράγραφος 2 τοῦ κανονισμοῦ ὑπηρεσιακῆς καταστάσεως τῶν ὑπαλλήλων, προσβάλλοντας τίς ἀποφάσεις πού περιέχονται στούς ἐν λόγω κανονισμούς. Κατά τόν χρόνο ἀσκήσεως τῆς προσφυγῆς δέν εἶχε ληφθεῖ καμμία ἀπόφαση σχετικά μέ τίς ἐνστάσεις αὐτές.

Τό δικόγραφο τῆς προσφυγῆς κατετέθη στήν γραμματεία τοῦ Δικαστηρίου τήν 24η Ἰανουαρίου 1980.

Στίς 28 καί 29 Φεβρουαρίου 1980, τό Συμβούλιο καί ἡ Ἐπιτροπή προέβαλαν ἀντιστοίχως ἐνστάσεις ἀπαραδέκτου.

Τό Δικαστήριο (πρῶτο τμῆμα), κατόπιν ἐκθέσεως τοῦ εἰσηγητοῦ δικαστοῦ καί μετ' ἀκρόαση τοῦ γενικοῦ εἰσαγγελέως, ἀπεφάσισε τήν ἔναρξη τῆς προφορικῆς διαδικασίας ἐπί τῶν ἐνστάσεων, χωρίς προηγουμένη διεξαγωγή ἀποδείξεων.

II — Αἰτήματα τῶν διαδίκων

Οἱ *προσφεύγοντες* ζητοῦν ἀπό τό Δικαστήριο

— νά ἀκυρώσει τόν κανονισμό 3086/78 τοῦ Συμβουλίου τῶν Εὐρωπαϊκῶν Κοινοτήτων ἤ, τουλάχιστον, νά ἀναγνωρίσει ὅτι δέν ἔχει ἐφαρμογή ἐπί τῶν προσφευγόντων,

— νά ἀκυρώσει τόν κανονισμό 3085/78 τοῦ Συμβουλίου τῶν Εὐρωπαϊκῶν Κοινοτήτων ἤ, τουλάχιστον, νά ἀναγνωρίσει ὅτι δέν ἔχει ἐφαρμογή ἐπί τῶν προσφευγόντων,

— ὅλως δέ ἐπικουρικῶς νά ἐπιδικάσει ὑπέρ τῶν προσφευγόντων ἀντισταθμιστική ἀποζημίωση, ὑπολογιζομένη κατά τρόπο πού νά ἀποφεύγεται οἱαδήποτε μείωση τῶν συντάξεων πού εἶχαν καταβληθεῖ στούς προσφεύγοντες πρίν ἀπό τήν ἔναρξη ἰσχύος τῶν κανονισμῶν 3085/78 καί 3086/78,

— ἐν πάση περιπτώσει, νά καταδικάσει τό Συμβούλιο τῶν Εὐρωπαϊκῶν Κοινοτήτων καί τήν Ἐπιτροπή τῶν Εὐρωπαϊκῶν Κοινοτήτων, καθ' ὧν στήν παροῦσα δίκη, στά δικαστικά ἔξοδα τῆς ὑποθέσεως.

Τό *Συμβούλιο,* μέ παρεμπίπτον ὑπόμνημα πού ὑπέβαλε δυνάμει τοῦ ἄρθρου 91 τοῦ κανονισμοῦ διαδικασίας ζητεῖ ἀπό τό Δικαστήριο νά κρίνει τίς προσφυγές ἀπαράδεκτες κατά τό μέτρο πού τό ἀφορᾶ.

Ἡ *Ἐπιτροπή* μέ παρεμπίπτον ὑπόμνημα πού ὑπέβαλε δυνάμει τοῦ ἄρθρου 91 τοῦ κανονισμοῦ διαδικασίας ζητεῖ ἀπό τό Δικαστήριο:

— μετά τήν ὑποβολή τῶν παρατηρήσεων τῶν ἀντιδίκων της, νά κηρύξει περαιωμένη τήν (ἔγγραφη) διαδικασία καί νά ἀποφανθεῖ, ἐνδεχομένως, ὅτι δέν συντρέχει περίπτωση διεξαγωγῆς τῆς προφορικῆς διαδικασίας.

— νά ἀπορρίψει ὡς ἀπαράδεκτη τήν προσφυγή,

— νά καταδικάσει τούς προσφεύγοντες στά δικαστικά ἔξοδα.

III — Λόγοι καί ἐπιχειρήματα τῶν διαδίκων

Οἱ *προσφεύγοντες* ὑποστηρίζουν ὅτι τό σύστημα συνταξιοδοτήσεως τῶν ὑπαλλήλων τῶν Κοινοτήτων εἶναι σύστημα πού βασίζεται σέ εἰσφορές. Τό ἄρθρο 83 παράγραφος 2 τοῦ κανονισμοῦ ὑπηρεσιακῆς καταστάσεως ὁρίζει ὅτι οἱ ὑπάλληλοι συνεισφέρουν κατά τό ἕνα τρίτο στήν χρηματοδότηση τοῦ συστήματος συνταξιοδοτήσεως. Τά ὑπόλοιπα δύο τρίτα χρηματοδοτοῦνται ἀπό τίς Κοινότητες. Ἑπομένως, ἡ σύνταξη δέν ἀντιπροσωπεύει τίποτε ἄλλο, παρά ἀποδοχές πού καταβάλλονται ἐκ τῶν ὑστέρων καί ὄχι εἶδος δώρου τοῦ ἐργοδότου.

Ὅλοι οἱ ὑπάλληλοι ὡρισμένου βαθμοῦ καί ἀρχαιότητος, καταβάλλουν τό αὐτό ποσό ὑπό μορφή ἀμέσων κρατήσεων ἀπό τόν μισθό τους, ἀφ' ἑνός, καί μιᾶς ἀντιστοίχου εἰσφορᾶς τοῦ ἐργοδότου, ἀφ' ἑτέρου, ἀνεξαρτήτως τῆς ἰθαγενείας τους ἤ τοῦ τόπου διορισμοῦ τους. Στήν πραγματικότητα, ὅλες οἱ κρατήσεις γίνονται σέ βελγικά φράγκα στήν πηγή, χωρίς νά ἐφαρμόζεται ὁποιοσδήποτε μηχανισμός ἀναπροσαρμογῆς.

Οἱ προσφεύγοντες ἰσχυρίζονται ὅτι τό ἐν λόγω σύστημα προϋποθέτει ὅτι ἕνας ὑπάλληλος πού ἔχει καταβάλει ὡρισμένο ποσό, ἴσο πρός αὐτό πού κατέβαλαν καί οἱ λοιποί ὑπάλληλοι τοῦ ἰδίου βαθμοῦ καί ἀρχαιότητος, λαμβάνει τήν ἰδία σύνταξη μέ ἐκείνη τῶν λοιπῶν, ἡ ὁποία ἀντιστοιχεῖ στίς εἰσφορές του ὑπό μορφή κρατήσεων καί στίς καταβολές τοῦ ἐργοδότου.

Ἀντιθέτως, στό θεσπισθέν συνταξιοδοτικό σύστημα, τό ὕψος τῆς συντάξεως ἐξαρτᾶται ὄχι μόνον ἀπό τά ποσά πού κατέβαλε ὁ ὑπάλληλος, ἀλλά καί ἀπό τήν χώρα στήν ὁποία δηλώνει ὅτι ἔχει τήν κατοικία του κατά τόν χρόνο τῆς συνταξιοδοτήσεώς του.

Λόγω τοῦ θεσπισθέντος συστήματος τῶν συντελεστῶν ἀναπροσαρμογῆς, οἱ συνταξιοῦχοι ὑπάλληλοι, πού διαμένουν σέ διάφορες χῶρες, λαμβάνουν σύνταξη χαμηλότερη ἀπό ἐκείνη πού θά ἐδικαιοῦντο βάσει τῶν καταβληθεισῶν εἰσφορῶν γιά λογαριασμό τους. Συνταξιοῦχος ὑπάλληλος πού διαμένει στό Βέλγιο λαμβάνει πχ. σύνταξη κατά 34 % ἀνώτερη ἐκείνης πού λαμβάνει συνταξιοῦχος ὑπάλληλος, τοῦ αὐτοῦ βαθμοῦ καί ἀρχαιότητος, ὁ ὁποῖος διαμένει στήν Ἰταλία, ἔστω καί ἄν ἔχουν καί οἱ δύο καταβάλει καί ἔχουν καί γιά τούς δύο καταβληθεῖ τά ἴδια ποσά γιά τήν σύσταση τῆς συντάξεώς τους.

Οἱ προσφεύγοντες θεωροῦν ὅτι εἶναι παράνομο νά ἐπηρεάζεται τό ποσόν μιᾶς συντάξεως μέ δείκτη μειώσεως βάσει τοῦ τόπου διαμονῆς καί τοῦ οἰκείου κόστους διαβιώσεως, καθ' ὅσον ἔτσι περιορίζεται ἡ ἐλευθερία διακινήσεως τοῦ συνταξιούχου, τήν στιγμή ἀκριβῶς πού τήν ἔχει περισσότερο ἀνάγκη. Τό ὕψος τῆς συντάξεως πρέπει νά συνίσταται ἀποκλειστικά στό ταμιακό ἀποτέλεσμα ἀθροίσεως εἰσφορῶν, πού κανείς δέν θά εἶχε δικαίωμα νά ἐπηρεάσει ἤ νά κλιμακώσει σύμφωνα μέ γεωγραφικά νομισματικά κριτήρια.

Οἱ προσφεύγοντες θεωροῦν ὅτι ἐξ αἰτίας τῆς θεσπίσεως τῶν προσβαλλομένων κανονισμῶν, πού εἶχε ὡς ἀποτέλεσμα τήν περισσότερο ἀπό τό μισό μείωση τῆς συντάξεώς τους, παρεβιάσθησαν οἱ θεμιτές προσδοκίες τους.

Τό ἄρθρο 45 τοῦ παραρτήματος VIII τοῦ κανονισμοῦ ὑπηρεσιακῆς καταστάσεως ὁρίζει ὅτι οἱ «συντάξεις δύνανται νά καταβληθοῦν, κατ' ἐπιλογή τῶν ἐνδιαφερομένων, εἴτε στό νόμισμα τῆς χώρας καταγωγῆς τους εἴτε στό νόμισμα τῆς χώρας διαμονῆς τους εἴτε στό νόμισμα τῆς ἕδρας τοῦ ὀργάνου στό ὁποῖο ἀνῆκε ὁ ὑπάλληλος».

Μέχρι τῆς θεσπίσεως τῶν προσβαλλομένων κανονισμῶν ἡ ἐφαρμοζομένη τιμή συναλλάγματος ἦταν ἐκείνη πού εἶχε καθορισθεῖ ἀπό τό ΔΝΤ τήν 1η Ἰανουαρίου 1965 (γιά τήν Ἰταλία 8 BF = 100 λιρέτες), ἐνῶ ὁ συντελεστής ἀναπροσαρμογῆς ἦταν 146,8. Μετά τήν ἔκδοση τῶν κανονισμῶν 3085/78 καί 3086/78, ἡ ἐφαρμοζομένη συναλλαγματική ἰσοτιμία εἶναι ἐκείνη πού ἐχρησιμοποιήθη στήν ἐκτέλεση τοῦ γενικοῦ προϋπολογισμοῦ τῶν Εὐρωπαϊκῶν Κοινοτήτων κατά τήν 1η Ἰουλίου 1978 (3,83 BF = 100 λιρέτες) καί ὁ συντελεστής ἀναπροσαρμογῆς εἶναι 70,3).

Ἡ νέα κανονιστική ρύθμιση εἶχε ὡς ἀποτέλεσμα τήν μείωση τῶν συντάξεων τῶν προσφευγόντων κατά ποσοστό περισσότερο ἀπό τό μισό. Οἱ προσφεύγοντες θεωροῦν ὅτι ἡ ἐν λόγω κατάσταση εἶχε πολύ σοβαρές ἐπιπτώσεις γιά τούς συνταξιούχους πού ἐπληρώνοντο σέ βελγικά φράγκα, οἱ ὁποῖοι διαμένουν σέ χῶρες μέ ἀσθενές νόμισμα καί οἱ ὁποῖοι ἀργάνωσαν τήν ζωή τους σύμφωνα μέ τίς συντάξεις πού ἐλάμβαναν, τό ὕψος τῶν ὁποίων βλέπουν νά ἔχουν μειωθεῖ κατά τρόπο δραστικό.

Τό ἄρθρο 64 τοῦ κανονισμοῦ ὑπηρεσιακῆς καταστάσεως προβλέπει ὅτι οἱ συντελεστές ἀναπροσαρμογῆς καθορίζονται βάσει τῶν ὅρων διαβιώσεως ἐντός τῶν διαφόρων Κρατῶν μελῶν. Τό ἄρθρο 65 ὁρίζει ὅτι οἱ συντελεστές καθορίζονται βάσει ἀριθμητικῆς πράξεως. Ὅσον ἀφορᾶ τήν Ἰταλία, ἡ πράξη αὐτή ἔχει ὡς ἑξῆς: στήν τιμή τῶν 8 BF γιά 100 λιρέτες ἀντιστοιχεῖ, ὡς συντελεστής ἀναπροσαρμογῆς, τό 146,8. Ἐπειδή ἡ παροῦσα τιμή εἶναι 3,83 BF γιά 100 λιρέτες, ὁ νέος συντελεστής ἀναπροσαρμογῆς πού πρέπει νά ἐφαρμοσθεῖ προκύπτει ἀπό τήν ἐξίσωση 8 : 146,8 = 3,83 : x, ὅπου

$$x = \frac{146{,}8 \times 3{,}83}{8} = 70{,}28,$$

στρογγυλοποιημένο σέ 70,3, πού εἶναι τελικά ὁ νέος συντελεστής ἀναπροσαρμογῆς.

Οἱ προσφεύγοντες ἰσχυρίζονται ὅτι δέν δύναται νά εἶναι σοβαρός καί δίκαιος ὁ συντελεστής πού προκύπτει ἀπό ἁπλή μαθηματική πράξη.

Ὁ συντελεστής ἀναπροσαρμογῆς πρέπει νά ὑπολογίζεται μέ ἀντικειμενικό τρόπο, ὥστε νά λαμβάνεται ὑπ' ὄψη ἡ ἐξέλιξη τοῦ κόστους ζωῆς καί τῆς ἀγοραστικῆς δυνάμεως τοῦ νομίσματος ἐντός τῶν διαφόρων Κρατῶν μελῶν τῆς Κοινότητος. Πρέπει νά εἶναι τό ἀποτέλεσμα καταλλήλου στατιστικῆς ἐρεύνης τῶν διαφόρων ἐθνικῶν γραφείων στατιστικῆς, σέ συνεργασία μέ τήν Στατιστική Ὑπηρεσία τῶν Εὐρωπαϊκῶν Κοινοτήτων, μέ βάση μιά ὁμοιόμορφη τιμή ἀναφορᾶς.

Οἱ προσφεύγοντες ὑποστηρίζουν ὅτι δέν ἔγινε καμμία διαβούλευση μέ τό Εὐρωπαϊκό Κοινοβούλιο ἐπί τῶν κανονισμῶν 3085/82 καί 3086/78.

Ἡ πρόταση τῆς Ἐπιτροπῆς τῆς 1ης Ἀπριλίου 1977 (JO 1977 C 99), πού ἐνέκρινε τό Κοινοβούλιο (JO 1977 C 183), ἀφοροῦσε τήν εἰσαγωγή τῆς εὐρωπαϊκῆς λογιστικῆς μονάδος στόν κανονισμό ὑπηρεσιακῆς καταστάσεως καί τόν καθορισμό τῆς τιμῆς τῆς λογιστικῆς μονάδος ἐν σχέσει πρός τά διάφορα νομίσματα τήν 1η Ἰουλίου 1977, ἐνῶ ἀντιθέτως ὁ κανονισμός 3085/78 τῆς 21ης Δεκεμβρίου 1978 (JO 1978 L 369) ἀφοροῦσε ἀποκλειστικά τήν ἀναπροσαρμογή τῶν συμβατικῶν τιμῶν συναλλάγματος πού καθωρίσθησαν σέ ἐλγικά φράγκα τήν 1η Ἰουλίου 1978 ἐν σχέσει πρός τά λοιπά νομίσματα. Στό προοίμιο τοῦ κανονισμοῦ 3085/78 ἀνεφέρετο ἡ γνώμη πού εἶχε διατυπώσει τό Κοινοβούλιο ἐνάμισυ χρόνο ἐνωρίτερα ἐπί τῆς παλαιᾶς προτάσεως τῆς Ἐπιτροπῆς τῆς 1ης Ἀπριλίου 1977 περί τῆς εἰσαγωγῆς τῆς εὐρωπαϊκῆς λογιστικῆς μονάδος.

Οἱ προσφεύγοντες θεωροῦν ὅτι δέν εἶναι θεμιτή ἡ τροποποίηση ἑνός κειμένου, ὅταν γίνεται ἐπίκληση γνώμης πού ἀφορᾶ προγενέστερο κείμενο, τό ὁποῖο διαφέρει ἀπό τό νέο ἐπί οὐσιώδους σημείου.

Τό *Συμβούλιο,* μέ τήν ἔνσταση ἀπαραδέκτου πού προέβαλε, ζητεῖ ἀπό τό Δικαστήριο νά ἀποφανθεῖ, χωρίς νά ὑπεισέλθει στήν οὐσία, ἐπί τῆς ἐν λόγω ἐνστάσεως, κατ' ἐφαρμογή τοῦ ἄρθρου 91 παράγραφος 1 τοῦ κανονισμοῦ διαδικασίας του.

Ὡς πρός τήν προσφυγή ἀκυρώσεως τῶν κανονισμῶν 3085/78 καί 3086/78, τό Συμβούλιο θεωρεῖ ὅτι δύναται νά γίνει παραδεκτή μόνον μέ τήν τήρηση τῶν κανόνων πού καθορίζουν τά ἄρθρα 90 καί 91 τοῦ κανονισμοῦ ὑπηρεσιακῆς καταστάσεως. Αὐτό ὅμως δέν συνέβη στήν προκειμένη περίπτωση.

Τό Συμβούλιο ὑποστηρίζει ἀφ' ἑνός μέν ὅτι οἱ προσφεύγοντες οὐδέποτε τοῦ ὑπέβαλαν ἔνσταση κατά τήν ἔννοια τοῦ ἄρθρου 90 παράγραφος 2 τοῦ κανονισμοῦ ὑπηρεσιακῆς καταστάσεως, ἀφ' ἑτέρου δέ ὅτι δέν δύναται νά θεωρηθεῖ ὡς ἡ ἁρμοδία ἀρχή γιά τόν διορισμό τῶν προσφευγόντων πού εἶναι πρώην ὑπάλληλοι τῆς Ἐπιτροπῆς. Δέν δύναται νά θεωρηθεῖ ὅτι οἱ κανονισμοί 3085/78 καί 3086/78 συνιστοῦν ὁλαπτικές πράξεις, δεκτικές προσβολῆς δυνάμει τοῦ ἐνδίκου μέσου τοῦ ἄρθρου 91, δεδομένου ὅτι τό ἄρθρο αὐτό δέν ἐπιτρέπει προσφυγές παρά μόνον κατά ὁλαπτικῶν πράξεων τῆς ἁρμοδίας γιά τούς διορισμούς ἀρχῆς (ἄρθρο 90 παράγραφος 2).

Τό Συμβούλιο θεωρεῖ ὅτι ἡ προσφυγή ἀκυρώσεως δέν εἶναι δυνατόν νά θεμελιωθεῖ οὔτε στό ἄρθρο 173 τῆς συνθήκης, ἐφ' ὅσον οἱ κανονισμοί 3085/78 καί 3086/78 τυγχάνουν ἐφαρμογῆς ἐπί τοῦ συνόλου τῶν ὑπαλλήλων τῶν Κοινοτήτων, καθώς καί τῶν συνταξιούχων πρώην ὑπαλλήλων. Δέν εἶναι κατά συνέπεια δυνατόν νά βεβαιωθεῖ ὅτι πρόκειται γιά «ἀποφάσεις» πού ἀπευθύνονται στούς προσφεύγοντες ἢ γιά ἀποφάσεις πού τούς ἀφοροῦν «ἄμεσα καί ἀτομικά», καίτοι ἐξεδόθησαν ὑπό μορφή κανονισμοῦ.

Τό Συμβούλιο προσθέτει ὅτι, ἀκόμη καί ἄν οἱ προσφυγές ἐθεμελιοῦντο στό ἄρθρο 173, θά ἦταν ἐν πάση περιπτώσει ἀπαράδεκτες, γιατί δέν εἶχαν ἀσκηθεῖ ἐντός τῶν προθεσμιῶν πού προβλέπονται ἀπό τό ἐν λόγω ἄρθρο.

Τό Συμβούλιο θεωρεῖ ὅτι τό αἴτημα τῶν προσφευγόντων, σύμφωνα μέ τό ὁποῖο πρέπει νά ἀναγνωρισθεῖ ὅτι οἱ κανονισμοί 3085/78 καί 3086/78 δέν ἔχουν ἐφαρμογή ἐπ' αὐτῶν, βασίζεται στό ἄρθρο 184 τῆς συνθήκης.

Τό Συμβούλιο ἰσχυρίζεται ὅτι ἡ ἀναγνώριση τοῦ ἀνεφαρμόστου ἑνός κανονισμοῦ συνεπεία ἐνστάσεως ἐλλείψεως νομιμότητος ζητεῖται παρεμπιπτόντως καί ἔχει περιωρισμένα ἀποτελέσματα. Τό Δικαστήριο ἔχει ἤδη διευκρινίσει ὅτι ἡ ἀκύρωση ἀτομικῆς ἀποφάσεως λόγω ἐλλείψεως νομιμότητος τῶν γενικῶν ἀποφάσεων, στίς ὁποῖες βασίζεται ἡ πρώτη, θίγει τά ἀποτελέσματα τῆς γενικῆς ἀποφάσεως κατά τό μέτρο πού τά ἀποτελέσματα αὐτά

συγκεκριμενοποιοῦνται μέ τήν ἀκυρωθεῖσα ἀτομική ἀπόφαση (ἀπόφαση τοῦ Δικαστηρίου τῆς 13ης Ἰουνίου 1958 στήν ὑπόθεση 9/56 *Meroni & Co., Industrie Metallurgiche SpA* κατά *Ἀνωτάτης Ἀρχῆς,* Racc. 1958, καί ἀπόφαση τοῦ Δικαστηρίου τῆς 12ης Ἰουνίου 1958 στήν ὑπόθεση 15/57, *Compagnie des Hauts Fourneaux de Chasse* κατά *Ἀνωτάτης Ἀρχῆς,* Racc. 1958, σ. 155) καί ὅτι ἡ παροῦσα προσφυγή πρέπει νά κριθεῖ ἀπαράδεκτη κατά τό μέρος πού στηρίζεται στό ἄρθρο 184.

Τό Συμβούλιο θεωρεῖ ὅτι τό αἴτημα τῶν προσφευγόντων περί ἀντισταθμιστικῆς ἀποζημιώσεως δέν δύναται νά ὑποβληθεῖ παρά μόνον ὡς ἀγωγή ἀποζημιώσεως μέ βάση τό ἄρθρο 215 τῆς συνθήκης. Ἔχοντας ὑπ' ὄψη τήν ἀπόφαση τοῦ Δικαστηρίου τῆς 22ας Ὀκτωβρίου 1975 (ὑπόθεση 9/75, *Meyer-Burckhardt* κατά *Ἐπιτροπῆς,* Racc. 1975, σ. 1171), τό Συμβούλιο ὑποστηρίζει ὅτι μιά τέτοια ἀγωγή εἶναι ἀπαράδεκτη.

Μέ τίς παρατηρήσεις τους ἐπί τῆς ἐνστάσεως ἀπαραδέκτου τοῦ Συμβουλίου, οἱ *προσφεύγοντες* ἰσχυρίζονται ὅτι ὅλοι τους ὑπέβαλαν ἐμπροθέσμως τήν ἀπαιτουμένη ἔνσταση βάσει τοῦ ἄρθρου 90 τοῦ κανονισμοῦ ὑπηρεσιακῆς καταστάσεως τῶν ὑπαλλήλων.

Κατά τούς προσφεύγοντες, οἱ κανονισμοί 3085/78 καί 3086/78 συνιστοῦν βλαπτικές πράξεις, δεδομένου ὅτι τά ποσά τῶν συνταξιοδοτικῶν δικαιωμάτων γιά τόν μῆνα Ἰούνιο 1980 ἐμειώθησαν περισσότερο ἀπό τό μισό σέ σχέση μέ τίς καταβληθεῖσες τόν μῆνα Σεπτέμβριο 1979 συντάξεις. Οἱ προσβαλλόμενοι κανονισμοί ἐξεδόθησαν ἀπό τό Συμβούλιο καί ἐτέθησαν σέ ἐφαρμογή ἀπό τήν Ἐπιτροπή. Αὐτός εἶναι καί ὁ λόγος γιά τόν ὁποῖο οἱ προσφεύγοντες ἀπεφάσισαν νά ἀσκήσουν προσφυγή κατ' ἀμφοτέρων τῶν προαναφερθέντων ὀργάνων.

Κατά τήν ἄποψη τῶν προσφευγόντων, ἡ ἔνσταση πού προβλέπεται στό ἄρθρο 184 τῆς συνθήκης ἔχει ὡς μοναδικό σκοπό νά ἐπιτρέψει τήν ἄσκηση εὐθείας ἀγωγῆς κατά τοῦ Συμβουλίου, ἐφ' ὅσον τό ὄργανο αὐτό ἐξέδωσε τίς προσβαλλόμενες πράξεις.

Ὡς πρός τό αἴτημα περί ἀντισταθμιστικῆς ἀποζημιώσεως, οἱ προσφεύγοντες ὑποστηρίζουν ὅτι ἡ ἐν λόγω ἀποζημίωση εἶναι δυνατό νά δικαιολογηθεῖ στό πλαίσιο τῆς γενικῆς ὑποχρεώσεως ἀρωγῆς τῶν κοινοτικῶν ὀργάνων ἔναντι τῶν ὑπαλλήλων τους. Οἱ προσφεύγοντες δέν κατανοοῦν γιατί ἡ γενική αὐτή ὑποχρέωση ἀρωγῆς νά μήν περιλαμβάνει ἐξ ἴσου τούς συνταξιούχους πρώην ὑπαλλήλους, καθώς καί τό λοιπό προσωπικό τῶν Κοινοτήτων.

Μέ τήν προβληθεῖσα ἔνστασή της, ἡ *Ἐπιτροπή* ὑποστηρίζει ὅτι ἡ προσφυγή εἶναι ἀπαράδεκτη, ἐφ' ὅσον βάλλει κατά πράξεων πού δέν προέρχονται ἀπό τήν ἀρμοδία γιά τούς διορισμούς τῶν προσφευγόντων ἀρχή. Τό Δικαστήριο μέ τήν διάταξή του τῆς 4ης Ὀκτωβρίου 1979 πού ἐξέδωσε στήν ὑπόθεση 48/79 *(Ooms καί λοιποί* κατά *Ἐπιτροπῆς,* Racc. 1979, σ. 3121), ὅπου οἱ προσφεύγοντες ἐζήτουν ὅπως καί στήν παροῦσα, τήν ἀκύρωση τῶν κανονισμῶν 3085/78 καί 3086/78, ἀπεφάνθη ὅτι:

«Κατά τό ἄρθρο 91 παράγραφος 2 τοῦ κανονισμοῦ ὑπηρεσιακῆς καταστάσεως τῶν ὑπαλλήλων, οἱ προσφυγές τῶν ὑπαλλήλων πού ἀσκοῦνται στό πλαίσιο τοῦ ἄρθρου 179 τῆς συνθήκης ΕΟΚ πρέπει νά στρέφονται κατά τῆς ἀρμοδίας γιά τούς διορισμούς ἀρχῆς καί νά ἀφοροῦν βλαπτικές πράξεις καί παραλείψεις τῆς ἐν λόγω ἀρχῆς ἔναντι τῶν προσφευγόντων. Ἡ προσφυγή δέν πληροῖ τήν ἀνωτέρω προϋπόθεση, καθ' ὅσον ἀποβλέπει στήν ἀκύρωση κανονισμοῦ τοῦ Συμβουλίου.»

Ἡ Ἐπιτροπή παρατηρεῖ ὅτι ἡ προσφυγή εἶναι ἐπίσης ἀπαράδεκτη καί κατά τό ἄρθρο 173.

Κατά τήν γνώμη της, προσφυγή ὑπαλλήλου ἤ πρώην ὑπαλλήλου δύναται νά ἀσκηθεῖ μόνον βάσει τοῦ ἄρθρου 179. Ἡ ἀρμοδιότης πού προβλέπεται στό ἄρθρο 179 εἶναι ἀποκλειστικῆς φύσεως καί δέν εἶναι δυνατόν νά γίνει δεκτή σωρευτική ἤ συντρέχουσα ἀρμοδιότης, στηριζομένη στίς κοινές διατάξεις περί προσφυγῶν.

Μέ τήν ἀπόφασή του τῆς 22ας Ὀκτωβρίου 1975 (ὑπόθεση) 9/75 *Meyer-Burckhardt* κατά *Ἐπιτροπῆς,* Racc. 1975, σ. 1171) καί τήν ἀπόφαση τῆς 17ης Φεβρουαρίου 1977 (ὑπόθεση 48/76 *Reinarz* κατά *Ἐπιτροπῆς,*

Racc. 1977, σ. 291), τό Δικαστήριο άπεφάνθη ὅτι:

«... διαφορά μεταξύ ὑπαλλήλου καί τοῦ ὀργάνου στό ὁποῖο αὐτός ὑπάγεται ἤ ὑπήγετο καί ἡ ὁποία ἀφορᾶ τήν ἀποκατάσταση ζημίας τοποθετεῖται, ὅταν ἀπορρέει ἀπό τήν ἐργασιακή σχέση μεταξύ τοῦ ἐνδιαφερομένου καί τοῦ ὀργάνου, στό πλαίσιο τοῦ ἄρθρου 179 τῆς συνθήκης καί τῶν ἄρθρων 90 καί 91 τοῦ κανονισμοῦ ὑπηρεσιακῆς καταστάσεως ...».

Ἡ Ἐπιτροπή παρατηρεῖ ὅτι ἡ νομολογία τοῦ Δικαστηρίου περί διαφορῶν ἀποζημιώσεων διατηρεῖ ὅλη της τήν ἀξία στό πλαίσιο διαφορῶν περί ἀκυρώσεως (πρβλ. τήν ἀπόφαση τῆς 22ας Ὀκτωβρίου 1975 πού ἔχει ἤδη παρατεθεῖ, ὅπου τό Δικαστήριο ἀπεφάνθη ὅτι: «καίτοι ἡ προσφυγή ἀκυρώσεως καί ἡ ἀγωγή ἀποζημιώσεως συνιστοῦν πράγματι χωριστά ἔνδικα μέσα, γεγονός παραμένει ὅτι τά ἄρθρα 90 καί 91 τοῦ κανονισμοῦ ὑπηρεσιακῆς καταστάσεως δέν εἰσάγουν διάκριση μεταξύ τῶν δύο, στό πλαίσιο τῶν διαφορῶν μεταξύ ὑπαλλήλων καί ὀργάνων, ὅσον ἀφορᾶ τόσον τήν διοικητική, ὅσον καί τήν ἔνδικη διαδικασία πού ἀκολουθεῖται ἐπί τῶν διαφορῶν αὐτῶν»).

Ἂν ἡ ἀγωγή περί ἀποζημιώσεως στηρίζεται ἀπό διαδικαστικῆς ἀπόψεως ἀποκλειστικῶς στό ἄρθρο 179, πρέπει νά ἰσχύει τό ἴδιο καί ὡς πρός τήν προσφυγή περί ἀκυρώσεως.

Στήν περίπτωση πού γίνει, πάντως, δεκτό ὅτι οἱ συνήθεις διατάξεις περί προσφυγῶν ἀκυρώσεως δύνανται νά ληφθοῦν ὑπ' ὄψη παραλλήλως καί συντρεχόντως, ὅταν ἡ διαφορά μεταξύ τῶν Κοινοτήτων καί τοῦ προσωπικοῦ ἤ πρώην προσωπικοῦ ἀποσκοπεῖ στήν ἀκύρωση πράξεως τῆς Ἐπιτροπῆς ἤ τοῦ Συμβουλίου, ἡ Ἐπιτροπή ἰσχυρίζεται ὅτι καί τότε (ἡ προσφυγή) εἶναι ἀπαράδεκτη, ἐπειδή δέν πληροῦνται οἱ προϋποθέσεις πού ὁρίζει τό ἄρθρο 173 τῆς συνθήκης. Κατ' ἀρχάς, ἡ παροῦσα προσφυγή δέν ἠσκήθη ἐντός τῆς προθεσμίας δύο μηνῶν πού ὁρίζει τό ἄρθρο 173. Ἐπί πλέον, δέν ἐτηρήθησαν οἱ προϋποθέσεις πού θέτει τό ἐδάφιο 2 τοῦ ἐν λόγω ἄρθρου (πρβλ. διάταξη τοῦ Δικαστηρίου στήν ἀπόφαση 48/79 πού ἔχει ἤδη παρατεθεῖ: «... ἐφ' ὅσον οἱ κανονισμοί 3085/78 καί 3086/78 δέν ἀποτελοῦν οὔτε ἀπόφαση πού ἀπευθύνεται πρός τούς προσφεύγοντες οὔτε ἀπόφαση πού, καίτοι ἐξεδόθη ὡς κανονισμός, τούς ἀφορᾶ ἄμεσα καί ἀτομικά, ἡ προσφυγή εἶναι ἐπίσης ἀπαράδεκτη, ὅπως θά ἦταν ἄν ἐστηρίζετο στό ἄρθρο 173 τῆς συνθήκης ΕΟΚ»).

Ὅσον ἀφορᾶ τά αἰτήματα περί μή ἐφαρμογῆς ἔναντι τῶν προσφευγόντων τῶν κανονισμῶν 3085/78 καί 3076/78, ἡ Ἐπιτροπή ἰσχυρίζεται ὅτι οἱ ἐνδιαφρόμενοι δέν δύνανται νά ἐπικαλεσθοῦν τό ἄρθρο 184 τῆς συνθήκης. Τό τελευταῖο δέν συνιστᾶ αὐτοτελές μέσο προσφυγῆς, ἀλ' ἀφορᾶ τήν περίπτωση ὅπου παρεμπιπτόντως καί μέ περιωρισμένα ἀποτελέσματα ἀναγνωρίζεται τό ἀνεφάρμοστο κανονισμοῦ μόνο κατά τήν διαδικασία πού διεξάγεται ἐνώπιον τοῦ Δικαστηρίου ὁδσει κάποιας ἄλλης διατάξεως τῆς συνθήκης (ἀποφάσεις τῆς 14ης Δεκεμβρίου 1962, ὑποθέσεις 31 καί 33/62, *Milchwerke Heinz, Wöhrmann & Sohn KG καί ἐπιχείρηση A F Lutticke GmbH* κατά *Ἐπιτροπῆς,* Racc. 1962, σ. 971). Ἡ παροῦσα προσφυγή ἀσκεῖται κατά τρόπο κύριο καί αὐτοτελῆ, ὁπότε οἱ προσφεύγοντες δέν δύνανται νά ἐπικαλεσθοῦν τό ἄρθρο 184.

Ὅσον ἀφορᾶ τό αἴτημα περί ἀντισταθμιστικῆς ἀποζημιώσεως, κατά τήν Ἐπιτροπή δέν χωρεῖ ἀμφιβολία ὅτι εἶναι ἀδύνατον οἱ διαφορές πλήρους δικαιοδοσίας νά συνδέονται μέ τήν ἐν λόγω ἀποζημίωση, ὅταν δέν ὑφίσταται διαφορά περί ἀκυρώσεως (ἀπόφαση τῆς 10ης Δεκεμβρίου 1969, ὑπόθεση 32/68, *Grasselli* κατά *Ἐπιτροπῆς,* Racc. 1969, σ. 505).

Ἐπί πλέον, ἡ προσφυγή, κατά τό μέτρο πού ἔχει αἴτημα ἀποζημιώσεως, τηρεῖ, ἀντίθετα πρός τό ἄρθρο 38 παράγραφος 1 τοῦ κανονισμοῦ διαδικασίας, ἀπόλυτο σιγή ἐπί τοῦ ἤ τῶν λόγων πού δύνανται νά στηρίξουν τό αἴτημα.

Μέ τίς παρατηρήσεις τους έπί τῆς ἐνστάσεως ἀπαραδέκτου τῆς Ἐπιτροπῆς, οἱ *προσφεύγοντες* τονίζουν ὅτι προσβάλλουν τούς κανονισμούς 3085/78 καί 3086/78 τόσον ἔναντι τοῦ Συμβουλίου, ὅσον καί ἔναντι τῆς Ἐπιτροπῆς, καθ' ὅσον οἱ κανονισμοί αὐτοί ἐξεδόθησαν ἀπό τό Συμβούλιο καί ἐτέθησαν σέ ἐφαρμογή ἀπό τήν Ἐπιτροπή. Δεδομένου δέ ὅτι εἴτε τό πρῶτο εἴτε ἡ δευτέρα δύναται νά εἶναι ἡ ἁρμοδία γιά τούς διορισμούς ἀρχή, οἱ προσφεύγοντες ἐπαφίενται σχετικῶς στήν κρίση τοῦ Δικαστηρίου.

Οἱ προσφεύγοντες θεωροῦν ὅτι κατά τῶν προσβαλλομένων κανονισμῶν δύναται νά ἀσκηθεῖ προσφυγή δυνάμει τοῦ ἄρθρου 90 παράγραφος 2 τοῦ κανονισμοῦ ὑπηρεσιακῆς καταστάσεως. Συνιστοῦν μέτρα γενικοῦ χαρακτῆρος πού ἐξέδωσε τό Συμβούλιο καί ἐφηρμόσθησαν ἔναντι ὅλων τῶν συνταξιούχων καί ἔχουν ἐπιζήμιες συνέπειες γιά ὡρισμένους ἀπό αὐτούς.

Οἱ προσφεύγοντες φρονοῦν ὅτι ἡ προσφυγή εἶναι ἐπίσης παραδεκτή δυνάμει τοῦ ἄρθρου 173 παράγραφος 2. Κατά τούς προσφεύγοντες, οἱ προσβαλλόμενοι κανονισμοί ἀποτελοῦν ἀποφάσεις πού ἀπευθύνονται πρός αὐτούς καί πού, καίτοι ἐξεδόθησαν ὡς κανονισμοί, τούς ἀφοροῦν ἄμεσα καί ἀτομικά.

Οἱ προσφεύγοντες ἰσχυρίζονται ὅτι τά αἰτήματα περί ἀνεφαρμόστου τῶν κανονισμῶν 3085/78 καί 3086/78 ὑποβάλλονται κατά τρόπο κύριο καί αὐτοτελῆ. Τό Δικαστήριο εἶναι ἑπομένως ἁρμόδιο δυνάμει τοῦ ἄρθρου 184 τῆς συνθήκης.

Ὅσον ἀφορᾶ τά αἰτήματα περί ἐπιδικάσεως ἀντισταθμιστικῆς ἀποζημιώσεως, οἱ προσφεύγοντες ἰσχυρίζονται ὅτι εἶναι παραδεκτό, καθ' ὅσον εἶναι παραδεκτό καί τό κύριο αἴτημα.

IV — Προφορική διαδικασία

Οἱ πληρεξούσιοι τῶν διαδίκων ἠγόρευσαν κατά τίς συνεδριάσεις τῆς 19ης καί 20ῆς Φεβρουαρίου 1981.

Ὁ γενικός εἰσαγγελεύς ἀνέπτυξε τίς προτάσεις του κατά τήν συνεδρίαση τῆς 14ης Μαρτίου 1981.

Σκεπτικό

1 Μέ δικόγραφο πού κατέθεσαν στήν γραμματεία τοῦ Δικαστηρίου στίς 24 Ἰανουαρίου 1980, οἱ προσφεύγοντες ἤσκησαν, δυνάμει τοῦ ἄρθρου 91 τοῦ κανονισμοῦ ὑπηρεσιακῆς καταστάσεως τῶν ὑπαλλήλων (ἐφ' ἑξῆς: κανονισμός), προσφυγή κατά τοῦ Συμβουλίου καί τῆς Ἐπιτροπῆς τῶν Εὐρωπαϊκῶν Κοινοτήτων. Οἱ προσφεύγοντες, δέκα συνταξιοῦχοι ὑπάλληλοι τῆς Ἐπιτροπῆς, ζητοῦν ἀπό τό Δικαστήριο:

1) νά ἀκυρώσει ἤ, τουλάχιστον, νά ἀναγνωρίσει ὅτι οἱ κανονισμοί 3085/78 καί 3086/78 τοῦ Συμβουλίου, τῆς 21ης Δεκεμβρίου 1978, δέν ἔχουν ἐφαρμογή ἐπ' αὐτοῦ·

2) ἐπικουρικῶς, νά ἐπιδικάσει ὑπέρ τῶν προσφευγόντων ἀντισταθμιστική ἀποζημίωση, ὑπολογιζομένη κατά τρόπο πού νά ἀποφεύγεται οἱαδήποτε μείωση τῶν συντάξεων πού εἶχαν καταβληθεῖ στούς προσφεύγοντες πρίν ἀπό τήν ἔναρξη ἰσχύος τῶν κανονισμῶν 3085/78 καί 3086/78.

2 Τά ἄρθρα 63 καί 64 τοῦ κανονισμοῦ, ὅπως αὐτός ἴσχυε μέχρι τό τέλος τοῦ 1978, ὥριζαν: «οἱ ἀποδοχές τοῦ ὑπαλλήλου ἐκφράζονται σέ βελγικά φράγκα. Καταβάλλονται στό νόμισμα τῆς χώρας, στήν ὁποία ὁ ὑπάλληλος ἀσκεῖ τά καθήκοντά του. Οἱ ἀποδοχές πού καταβάλλονται σέ νόμισμα διάφορο τοῦ βελγικοῦ φράγκου ὑπολογίζονται βάσει τῶν τιμῶν συναλλάγματος πού ἐδέχετο τό Διεθνές Νομισματικό Ταμεῖο τήν 1η Ἰανουαρίου 1965. Ἐπί τῶν ἀποδοχῶν τοῦ ὑπαλλήλου πού ἐκφράζονται σέ βελγικά φράγκα ... ἐφαρμόζεται συντελεστής ἀναπροσαρμογῆς ὑψηλότερος, χαμηλότερος ἤ ἴσος πρός 100 %, ἀνάλογα μέ τούς ὅρους διαβιώσεως στούς διαφόρους τόπους διορισμοῦ. Ὁ ἐφαρμοστέος συντελεστής ἀναπροσαρμογῆς ἐπί τῶν ἀποδοχῶν τῶν ὑπαλλήλων, πού ἀσκοῦν τά καθήκοντά τους στίς προσωρινές ἕδρες τῶν Κοινοτήτων, εἶναι ἴσος μέ 100 % κατά τήν 1η Ἰανουαρίου 1962».

3 Τό ἄρθρο 82 τοῦ κανονισμοῦ ὁρίζει ὅτι «οἱ συντάξεις [πρώην ὑπαλλήλων] καθορίζονται βάσει τῶν μισθολογικῶν κλιμακίων πού ἰσχύουν κατά τήν πρώτη ἡμέρα τοῦ μηνός τῆς γενέσεως δικαιώματος συντάξεως. Ἐπ' αὐτῶν ἐφαρμόζεται συντελεστής ἀναπροσαρμογῆς, πού καθορίζεται βάσει τῶν διατάξεων τῶν ἄρθρων 64 καί 65 παράγραφος 2, γιά τήν χώρα τῶν Κοινοτήτων ὅπου ὁ δικαιοῦχος τῆς συντάξεως δηλώνει ὅτι ἔχει τήν κατοικία του ...».

4 Τό ἄρθρο 45 παράγραφος 3 τοῦ παραρτήματος VIII (κανονισμός συντάξεων) ὁρίζει ὅτι «οἱ συντάξεις δύνανται νά καταβληθοῦν, κατ' ἐπιλογή τῶν ἐνδιαφερομένων, εἴτε στό νόμισμα τῆς χώρας καταγωγῆς τους εἴτε στό νόμισμα τῆς χώρας διαμονῆς τους εἴτε στό νόμισμα τῆς ἕδρας τοῦ ὀργάνου, στό ὁποῖο ἀνῆκε ὁ ὑπάλληλος· ἡ ἐπιλογή αὐτή ἰσχύει γιά δύο τουλάχιστον ἔτη».

5 Στίς 21 Δεκεμβρίου 1978, τό Συμβούλιο ἐξέδωσε τόν κανονισμό (Εὐρατόμ, ΕΚΑΧ, ΕΟΚ) 3085/78 (JO L 369, σ. 8), τό ἄρθρο 1 τοῦ ὁποίου ὁρίζει ὅτι τό ἄρθρο 63 τοῦ κανονισμοῦ ἀντικαθίσταται ὡς ἑξῆς:

«Οἱ ἀποδοχές τῶν ὑπαλλήλων ἐκφράζονται σέ βελγικά φράγκα. Καταβάλλονται στό νόμισμα τῆς χώρας, στήν ὁποία ὁ ὑπάλληλος ἀσκεῖ τά καθήκοντά του.

Οἱ ἀποδοχές πού καταβάλλονται σέ νόμισμα διάφορο τοῦ βελγικοῦ φράγκου ὑπολογίζονται βάσει τῶν τιμῶν συναλλάγματος, πού ἐχρησιμοποιήθησαν γιά τήν ἐκτέλεση τοῦ γενικοῦ προϋπολογισμοῦ τῶν Κοινοτήτων τήν 1η Ἰουλίου 1978.

Τό Συμβούλιο τροποποιεῖ τήν ἐν λόγω ἡμερομηνία κατά τήν ἐτησία ἐξέταση τῶν ἀποδοχῶν πού προβλέπει τό ἄρθρο 65, ἀποφασίζοντας, κατόπιν προτάσεως τῆς Ἐπιτροπῆς, μέ τήν εἰδική πλειοψηφία πού προβλέπεται στό ἄρθρο 148 παράγραφος 2 ἐδάφιο δεύτερο πρώτη περίπτωση τῆς συνθήκης ΕΟΚ καί στό ἄρθρο 118 τῆς συνθήκης Εὐρατόμ.

Ὑπό τήν ἐπιφύλαξη τῆς ἐφαρμογῆς τῶν ἄρθρων 64 καί 65, οἱ συντελεστές ἀναπροσαρμογῆς, πού καθορίζονται δυνάμει τῶν ἄρθρων αὐτῶν, προσαρμόζονται — σέ περίπτωση τροποποιήσεως τῆς ἀνωτέρω ἡμερομηνίας — ἀπό τό Συμβούλιο, τό ὁποῖο, ἀποφασίζοντας κατά τήν διαδικασία πού προβλέπει τό τρίτο ἐδάφιο, διορθώνει τίς συνέπειες τῆς διακυμάνσεως τοῦ βελγικοῦ φράγκου σέ σχέση μέ τίς τιμές πού ἀναφέρονται στό δεύτερο ἐδάφιο.»

6 Τό ἄρθρο 4 τοῦ κανονισμοῦ προβλέπει ὅτι ὁ τελευταῖος τίθεται ἐν ἰσχύι τήν 1η Ἰανουαρίου 1979 καί ἐφαρμόζεται ἀπό 1ης Ἀπριλίου 1979. Πάντως, γιά τίς συντάξεις καί ἀποζημιώσεις, τό καθαρό ὕψος τῶν ὁποίων μειώνεται μέ τήν ἐφαρμογή τοῦ ἰσχύοντος συστήματος, ὁ κανονισμός δέν ἐφαρμόζεται πρίν ἀπό τήν 1η Ὀκτωβρίου 1979. Μετά τήν ἡμερομηνία αὐτή, ἡ διαφορά μεταξύ τῶν καθαρῶν ποσῶν πού προκύπτουν ἀπό τήν ἐφαρμογή τοῦ παρόντος κανονισμοῦ καί αὐτῶν πού εἰσεπράχθησαν γιά τόν μῆνα Σεπτέμβριο μειώνεται κατά 1/10 μηνιαίως.

7 Τήν 21η Δεκεμβρίου 1978, τό Συμβούλιο ἐξέδωσε περαιτέρω τόν κανονισμό (Εὐρατόμ, ΕΚΑΧ, ΕΟΚ) 3085/78 περί προσαρμογῆς τῶν συντελεστῶν ἀναπροσαρμογῆς, πού ἐφαρμόζονται ἐπί τῶν ἀποδοχῶν καί συντάξεων τῶν ὑπαλλήλων καί τοῦ λοιποῦ προσωπικοῦ τῶν Εὐρωπαϊκῶν Κοινοτήτων, κατόπιν τῆς τροποποιήσεως τῶν διατάξεων τοῦ κανονισμοῦ πού ἀφορᾶ τίς χρησιμοποιητέες νομισματικές ἰσοτιμίες κατά τήν ἐφαρμογή τοῦ κανονισμοῦ. Τό ἄρθρο 1 παράγραφος 2 τοῦ κανονισμοῦ καθορίζει γιά τήν Ἰταλία, μεταξύ ἄλλων, σέ 74,4 τόν συντελεστή ἀναπροσαρμογῆς πού εἶναι ἐφαρμοστέος ἐπί τῶν συντάξεων, σύμφωνα μέ τό ἄρθρο 82 παράγραφος 1 δεύτερο ἐδάφιο τοῦ κανονισμοῦ.

8 Τόν Μάρτιο τοῦ 1979, ὡρισμένοι ἀπό τούς προσφεύγοντες ὑπέβαλαν αἰτήσεις στήν Ἐπιτροπή, μέ τίς ὁποῖες τῆς ἐζήτουν νά προτείνει στό Συμβούλιο τίς

κατάλληλες τροποποιήσεις όσον άφορᾶ τούς κανονισμούς 3085/78 καί 3086/78, τήν νομιμότητα τῶν ὁποίων ἠμφισβήτουν οἱ ἐνδιαφερόμενοι. Ἡ Ἐπιτροπή, μέ τήν ἀπό 12 Ἰουλίου 1979 πράξη της, ἀπήντησε ἀρνητικῶς στίς ἐν λόγω αἰτήσεις.

9 Τόν Ὀκτώβριο τοῦ 1979, οἱ περισσότεροι ἀπό τούς προσφεύγοντες ὑπέβαλαν ἐνστάσεις δυνάμει τοῦ ἄρθου 90 παράγραφος 2 τοῦ κανονισμοῦ, κατά τῆς ἀποφάσεως τῆς Ἐπιτροπῆς. Ἐπειδή ἡ Ἐπιτροπή δέν μετέβαλε τήν στάση της, οἱ προσφεύγοντες ἤσκησαν τήν παροῦσα προσφυγή.

10 Οἱ προσφεύγοντες ἰσχυρίζονται ὅτι τό σύστημα συνταξιοδοτήσεως τῶν ὑπαλλήλων εἶναι σύστημα πού βασίζεται σέ εἰσφορές, χρηματοδοτούμενο κατά τό ἕνα τρίτο ἀπό τίς εἰσφορές τῶν ὑπαλλήλων. Ἑπομένως, ἡ σύνταξη δέν ἀντιπροσωπεύει τίποτε ἄλλο παρά ἐπακολουθοῦσες ἀποδοχές καί δέν ἀποτελεῖ εἶδος δώρου τοῦ ἐργοδότου. Ὅλοι οἱ ὑπάλληλοι ὡρισμένου βαθμοῦ καί ὡρισμένης ἀρχαιότητος καταβάλλουν τό αὐτό ποσό ὡς ἄμεσες κρατήσεις. Ὅλες οἱ κρατήσεις γίνονται σέ βελγικά φράγκα στήν πηγή καί χωρίς νά ἐφαρμόζεται ὁποιοσδήποτε μηχανισμός ἀναπροσαρμογῆς. Τό σύστημα αὐτό προϋποθέτει ὅτι ἕνας ὑπάλληλος πού ἔχει καταβάλει ὡρισμένο ποσό, ἴσο πρός αὐτό πού κατέβαλαν καί οἱ λοιποί ὑπάλληλοι τοῦ ἰδίου βαθμοῦ καί ἀρχαιότητος, λαμβάνει τήν ἴδια σύνταξη μέ ἐκείνη τῶν λοιπῶν, ἡ ὁποία ἀντιστοιχεῖ στίς εἰσφορές πού ἔχει καταβάλει ὑπό μορφή κρατήσεων, καθώς καί στίς καταβολές τοῦ ἐργοδότου. Οἱ προσφεύγοντες θεωροῦν παράνομη τήν ἐφαρμογή δείκτου μειώσεως ἐπί τῶν συντάξεων λόγω τοῦ τόπου διαμονῆς καί τοῦ οἰκείου κόστους διαβιώσεως, ἐπειδή κατ' αὐτόν τόν τρόπο περιορίζεται ἡ ἐλευθερία διακινήσεως τοῦ συνταξιούχου τήν στιγμή ἀκριβῶς πού τήν ἔχει περισσότερο ἀνάγκη. Μέ τήν ἔκδοση τῶν προσβαλλομένων κανονισμῶν, πού εἶχε ὡς ἀποτέλεσμα τήν μείωση τῆς συντάξεώς τους περισσότερο ἀπό τό μισό, παρεβιάσθησαν οἱ θεμιτές προσδοκίες τους.

11 Μέ ὑπομνήματα πού κατέθεσαν ἀντιστοίχως στίς 28 καί στίς 29 Φεβρουαρίου 1980 δυνάμει τοῦ ἄρθρου 91 τοῦ κανονισμοῦ διαδικασίας, τό Συμβούλιο καί ἡ Ἐπιτροπή προέβαλαν ἐνστάσεις ἀπαραδέκτου κατά τῆς προσφυγῆς περί ἀκυρώσεως τοῦ αἰτήματος περί μή ἐφαρμογῆς τῶν κανονισμῶν ἐπί τῶν προσφευγόντων, καθώς καί τοῦ αἰτήματος περί ἀντισταθμιστικῆς ἀποζημιώσεως.

12 Όσον άφορᾶ τήν προσφυγή περί άκυρώσεως, τό Συμβούλιο καί ή Ἐπιτροπή διαβλέπουν δύο ἐνδεχόμενα: προσφυγῆς πού στηρίζεται εἴτε στό ἄρθρο 91 τοῦ κανονισμοῦ εἴτε στό ἄρθρο 173 τῆς συνθήκης. Κατά τό Συμβούλιο, ή προσφυγή πού ἠσκήθη δυνάμει τοῦ ἄρθρου 91 τοῦ κανονισμοῦ εἶναι ἀπαράδεκτη γιά τούς ἀκολούθους λόγους: οἱ προσφεύγοντες οὐδέποτε ὑπέβαλαν ἔνσταση στό Συμβούλιο κατά τήν ἔννοια τοῦ ἄρθρου 90 παράγραφος 2· τό Συμβούλιο δέν εἶναι ή ἁρμοδία γιά τόν διορισμό τῶν προσφευγόντων ἀρχή· τό ἄρθρο 91 δέν παρέχει τήν δυνατότητα ἀσκήσεως προσφυγῆς παρά μόνον κατά βλαπτικῶν πράξεων· αὐτές δέν δύνανται παρά νά προέρχονται ἀπό τήν ἁρμοδία γιά τόν διορισμό ἀρχή. Ἐξ ἄλλου, κατά τήν Ἐπιτροπή, ή προσφυγή πού προβλέπεται ἀπό τό ἄρθρο 91 τοῦ κανονισμοῦ δύναται νά ἀσκηθεῖ μόνον κατά «βλαπτικῆς πράξεως» τῆς ἁρμοδίας γιά τόν διορισμό ἀρχῆς, ἐνῶ, στήν παροῦσα περίπτωση, ή προσφυγή βάλλει κατά τῶν κανονισμῶν τοῦ Συμβουλίου, οἱ ὁποῖοι δέν συνιστοῦν βλαπτικές πράξεις κατά τήν ἔννοια τοῦ ἄρθρου 90 παράγραφος 2 τοῦ κανονισμοῦ.

13 Τό Συμβούλιο καί ή Ἐπιτροπή ὑποστηρίζουν ὅτι, ἀκόμα καί ἄν ή προσφυγή ἐστηρίζετο στό ἄρθρο 173 τῆς συνθήκης, θά ἦταν ἀπαράδεκτη, ἐφ' ὅσον οἱ προσβαλλόμενοι κανονισμοί δέν ἀποτελοῦν ἀποφάσεις πού ἀπευθύνονται στούς προσφεύγοντες ἤ ἀποφάσεις, οἱ ὁποῖες, καίτοι ἐκδίδονται ὑπό μορφή κανονισμοῦ, τούς ἀφοροῦν ἄμεσα καί ἀτομικά. Ἐν πάση περιπτώσει, ή προσφυγή εἶναι ἀπαράδεκτη, ἐπειδή δέν ἠσκήθη ἐντός προθεσμίας δύο μηνῶν ἀπό τῆς δημοσιεύσεως τῶν κανονισμῶν.

14 Όσον ἀφορᾶ τό αἴτημα περί τοῦ ἀνεφαρμόστου τῶν ἐν λόγω κανονισμῶν ἐπί τῶν προσφευγόντων, τό Συμβούλιο καί ή Ἐπιτροπή ὑπογραμμίζουν ὅτι παρόμοιο αἴτημα δέν δύναται νά στηριχθεῖ παρά μόνον ἐπί τοῦ ἄρθρου 184 τῆς συνθήκης. Τό ἄρθρο ὅμως αὐτό δέν ἐπιτρέπει στόν προσφεύγοντα νά ἐπικαλεσθεῖ παρεμπιπτόντως καί μέ περιωρισμένα ἀποτελέσματα τό ἀνίσχυρο ἑνός κανονισμοῦ παρά μόνον στό πλαίσιο διαδικασίας ἐνώπιον τοῦ Δικαστηρίου, πού στηρίζεται σέ ἄλλη διάταξη τῆς συνθήκης. Ἡ δυνατότης ἐπικλήσεως τοῦ παρανόμου χαρακτῆρος τοῦ κανονισμοῦ παρεμπιπτόντως δέν δύναται νά δικαιολογήσει προσφυγή μέ τήν ὁποία ἐπιδιώκεται κυρίως ή ἀναγνώριση τοῦ ἀνεφαρμόστου. Τό Συμβούλιο καί ή Ἐπιτροπή θεωροῦν, ἑπομένως, ὅτι τό αἴτημα πού στηρίζεται στό ἄρθρο 184 τῆς συνθήκης δέν εἶναι παραδεκτό.

15 Κατά τό Συμβούλιο, οὔτε ή ἀγωγή ἀποζημιώσεως εἶναι παραδεκτή. Προσκρούει στήν νομολογία τοῦ Δικαστηρίου, σύμφωνα μέ τήν ὁποία ή ἀγωγή ἑνός ὑπαλλήλου (ἤ ἑνός πρώην ὑπαλλήλου) περί ἀποζημιώσεως πρέπει νά ἀσκεῖται στό πλαίσιο τοῦ ἄρθρου 179 τῆς συνθήκης καί τῶν ἄρθρων 90 καί 91 τοῦ κανο-

νισμοῦ, ὅταν ἀπορρέει ἀπό τήν ἐργασιακή σχέση πού συνδέει τόν ἐνδιαφερόμενο μέ τό ὄργανο. Ἐπομένως, ἡ ἀγωγή δύναται νά ἀσκηθεῖ μόνον ἐναντίον τῆς ἁρμοδίας γιά τούς διορισμούς ἀρχῆς. Ἡ Ἐπιτροπή προσθέτει ὅτι, ὅταν ἕνας ὑπάλληλος ἀσκεῖ προσφυγή δυνάμει τοῦ ἄρθρου 179 τῆς συνθήκης, μέ τήν ὁποία ἐπιδιώκει τήν ἀκύρωση πράξεως ὀργάνου καί τήν ἐπιδίκαση ἀποζημιώσεως γιά τήν βλάβη πού τοῦ προεκάλεσε ἡ ἐν λόγω πράξη, τό ἀπαράδεκτο τοῦ αἰτήματος περί ἀκυρώσεως συνεπάγεται, σύμφωνα μέ τήν νομολογία τοῦ Δικαστηρίου, τό ἀπαράδεκτο καί τοῦ περί ἀποζημιώσεως αἰτήματος.

16 Οἱ προσφεύγοντες ἀπαντοῦν ὅτι ὑπέβαλαν τήν ἔνστασή τους ἐντός τῆς προθεσμίας πού προβλέπει ὁ κανονισμός. Οἱ προσβαλλόμενοι κανονισμοί συνιστοῦν πράξεις οἱ ὁποῖες τούς βλάπτουν, ἐφ' ὅσον εἶχαν ὡς ἀποτέλεσμα τήν περισσότερο ἀπό τό μισό μείωση τῶν ποσῶν πού δικαιοῦνται ὡς σύνταξη. Οἱ κανονισμοί ἐξεδόθησαν ἀπό τό Συμβούλιο καί ἐτέθησαν σέ ἐφαρμογή ἀπό τήν Ἐπιτροπή· αὐτός εἶναι ὁ λόγος γιά τόν ὁποῖο οἱ προσφεύγοντες ἀπεφάσισαν νά ἀσκήσουν προσφυγή κατ' ἀμφοτέρων τῶν ὀργάνων. Βεβαίως οἱ προσφεύγοντες δέν διαφωνοῦν μέ τήν ἄποψη τοῦ Συμβουλίου πού δέχεται ὅτι ἡ ἀναγνώριση τοῦ ἀνεφαρμόστου ἑνός κανονισμοῦ συνιστᾶ παρεμπίπτουσα διαδικασία, αὐτό ὅμως δέν δικαιολογεῖ τό συμπέρασμα πού συνάγει σχετικά τό Συμβούλιο. Ὅσον ἀφορᾶ τό ἐπικουρικό αἴτημα περί ἐπανορθώσεως τῆς προκληθείσης ζημίας, αὐτό δύναται νά δικαιολογηθεῖ ἀπό τήν γενική ὑποχρέωση ἀρωγῆς πού ὑπέχουν τά κοινοτικά ὄργανα ἔναντι τῶν ὑπαλλήλων τους.

17 Οἱ ἐνστάσεις ἀπαραδέκτου πού προέβαλαν τό Συμβούλιο καί ἡ Ἐπιτροπή πρέπει νά γίνουν δεκτές. Πράγματι, ἀπό τά ἄρθρα 90 καί 91 τοῦ κανονισμοῦ προκύπτει ὅτι ἡ ἔνσταση, καί συνεπῶς ἡ προσφυγή, δέν εἶναι δυνατόν νά στρέφονται παρά μόνον κατά τῆς ἁρμοδίας γιά τούς διορισμούς ἀρχῆς καί ὅτι ἡ βλαπτική πράξη πρέπει νά προέρχεται ἀπό τήν ἐν λόγω ἀρχή. Ἐξ ἄλλου, ἡ προσφυγή, κατά τό μέτρο πού στηρίζεται στό ἄρθρο 173, ἔστω καί ἄν ἦταν κατά τά λοιπά παραδεκτή, δέν ἠσκήθη ἐντός τῆς προθεσμίας πού προβλέπει τό ἐν λόγω ἄρθρο. Ἀπό τήν νομολογία τοῦ δικαστηρίου προκύπτει ὅτι ἡ εὐχέρεια προβολῆς τοῦ ἀνεφαρμόστου ἑνός κανονισμοῦ, πού παρέχει τό ἄρθρο 184 τῆς συνθήκης, δέν συνιστᾶ αὐτοτελές δικαίωμα προσφυγῆς καί δέν δύναται νά ἀσκηθεῖ παρά μόνον παρεμπιπτόντως. Ὅταν δέν ὑφίσταται δικαίωμα ἀσκήσεως κυρίας προσφυγῆς, οἱ προσφεύγοντες δέν δύνανται νά ἐπικαλεσθοῦν τό ἄρθρο 184.

18 Ὅσον ἀφορᾶ τήν ἀγωγή ἀποζημιώσεως, σύμφωνα μέ τήν νομολογία τοῦ Δικαστηρίου (ἰδίως τίς ἀποφάσεις τῆς 12ης Δεκεμβρίου 1967, *Müller* κατά *Ἐπιτροπῆς*, 4/67, Racc. σ. 469 καί τῆς 20ῆς Ὀκτωβρίου 1975, *Meyer-Burckhardt* κατά

Ἐπιτροπῆς, 9/75, Racc. σ. 1171), ὅταν ἕνας ὑπάλληλος ἀσκεῖ, κατ' ἐφαρμογή τοῦ ἄρθρου 179 τῆς συνθήκης, προσφυγή περί ἀκυρώσεως πράξεως ὀργάνου καί περί ἐπιδικάσεως ἀποζημιώσεως γιά τήν ζημία πού τοῦ προεκάλεσε ἡ ἐν λόγω πράξη, τά αἰτήματα συνδέονται μεταξύ τους τόσο στενά, ὥστε τό ἀπαράδεκτο τοῦ αἰτήματος περί ἀκυρώσεως συνεπάγεται καί τό ἀπαράδεκτο τοῦ αἰτήματος περί ἀποζημιώσεως.

19 Ἑπομένως, ἡ προσφυγή πρέπει νά ἀπορριφθεῖ ὡς ἀπαράδεκτη.

Ἐπί τῶν δικαστικῶν ἐξόδων

20 Κατά τό ἄρθρο 70 τοῦ κανονισμοῦ διαδικασίας, προκειμένου περί προσφυγῶν τοῦ προσωπικοῦ τῶν Κοινοτήτων, τά ὄργανα φέρουν τά ἔξοδά τους.

Διά ταῦτα

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (πρῶτο τμῆμα)

κρίνει καί ἀποφασίζει:

1) Ἀπορρίπτει τήν προσφυγή ὡς ἀπαράδεκτη.

2) Κάθε διάδικος φέρει τά δικαστικά του ἔξοδα.

Koopmans O'Keeffe Bosco

Ἐδημοσιεύθη σέ δημοσία συνεδρίαση στό Λουξεμβοῦργο στίς 16 Ἰουλίου 1982.

Ὁ γραμματεύς

A. Van Houtte

Ὁ πρόεδρος τοῦ πρώτου τμήματος

T. Koopmans